

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVI. évfolyam 221. sz. — 1939 szeptember 28 csütörtök — Ára: 12 fillér

VARSÓ MEGADTA MAGÁT

Ribbentrop Forster danzigi körzetvezetővel együtt repült Moszkvába, hol megkezdték a tárgyalásokat
Az orosz csapatok részei felvették az érintkezést a magyar határbiztosító alakulatokkal

Berlin, szept. 27. (Német Távirati Iroda); Mint a véderő főparancsnoksága közli, Varsó feltétel nélkül megadta magát. A város átadása előreláthatólag szeptember 29-én történik meg. (MTL)

A német hadijelentés

Berlin, szeptember 27. (Német Távirati Iroda.) A véderő főparancsnokság jelenti:

Keleten a német csapatok közelnek a szovjet kormányval megállapított demarkációs vonalhoz. A német és az előrehaladó orosz csapatok között tartózkodó szét-szórt lengyel daseregreeszek közül kedden Bitgorajól keletre elfogtuk a 41. lengyel hadosztályt és egy lovasdandárt.

A harcra tevékenység kezdetén nyílt városnak tekintett és ennek megfelelően kezelt lengyel főváros a parancsnok intézkedései, erődítmények helyreállítása és a polgári lakosság részének felfegyverzése által erődé lett. A Varsó elleni támadás során kedden északon elfoglaltuk az első erődvonalat, délen pedig a másodikat. E támadások hatása alatt a lengyel parancsnok szerdán délelőtt felajánlotta a

város és a csapatok átadását.

A hadsereg főparancsnoka megbízta Blaskowitz tábornokot, hogy vezesse az átadással kapcsolatos tárgyalásokat.

A légi haderő Modlinban katonailag fontos célokat támadott meg.

Nyugaton csak csekély harcra tevékenység folyik. Az ellenség végig az egész arcvonalon sáncokat és Freiburg és Sigmaringen fölött légi harc közben lelőttünk két francia repülőgépet.

Német légi erők kedden az Északi-tenger közepe táján sikeres támadást intéztek angol csatahajók, repülőgépanyahajók, cirkálók és torpedórombolók ellen. Egy repülőgépanyahajón kívül, amelyet elpusztítottak, több súlyos találat érte az egyik csatahajót. A mi repülőgépeinket nem érte veszteség. (MTL)

A Vereckei és Tatár hágónál találkoztak a magyar és orosz osztagok

Budapest, szept. 27. (MTL) Illetékes helyről nyert értesülés szerint szept. 27-én délelőtt a Vereckei-hágónál és a Tatár-hágónál az orosz csapatok biztositó részei határbiztosító alakulatainkkal az érintkezést felvették.

Az orosz csapatoktól határbiztosító osztagainkhoz előrejött tisztek kérték, hogy a határbiztosító alakulataink a határt nekik a helyszínen pontosan mutassák meg.

A szovjet hadijelentés

Cholm, Zamosc, Rawaruska és Sambor az oroszok kezén

Moszkva, szeptember 27. (Havas.) A szovjet vezérkar szeptember 26-i jelentése:

A szovjet hadsereg egységei tovább folytatják előnyomulásukat a demarkációs vonal felé. Az előnyomulás során elfoglalták Cholm, Zamosc, Rawaruska, Sambor városokat és elérték a Rajgorod-Osowice-Sokoly-Mielejczyce vonalat.

Fehér-Oroszországban és Kelet-Ukrajnában szovjet csapatok elfogtak 30 vonatot, amelyeken körülbelül 25.000 ember igyekezett Brest-Litovskba és Wlodawába. A vonaton levő katonákat lefegyverezték. Kobryntól délre a szovjet csapatok fogságába esett 8000 ember és 1000 ló, míg a yanovkai körzetben 2500 embert fogtak el. (MTL)

Ribbentrop Moszkvában

Moszkva, szept. 27. (Német T. I.) Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter és kísérete, köztük Forster körzetvezető szerdán délután 5 órakor a Grenzmark külön repülőgépen megérkezett a moszkvai repülőtérré. A repülőter főpülete igen sok horogkeresztes zászló díszítette, a birodalmi külügyminisztert ünnepélyesen fogadták. A bemutatások után a birodalmi külügyminiszter ellépett a légi haderő díszsereg elé, amely a repülőteren sorakozott fel, majd gépkar-

csin a német nagykövetségre hajtott. (MTL)

Newyork, szept. 27. A Newyork Times véleménye szerint Ribbentrop hirtelen elutazása Moszkvába valószínűen a Lengyelország felosztása körül felmerült nehézségekkel hozható kapcsolatba. A lap hangsúlyozza, hogy nem Németország, hanem Oroszország az a hatalom, amely kezében tartja a kelet-európai eseményeket. A dolgok áttérőldnek diplomáciai tere és ma Moszkva a sakkhúzások köz-

pontja. (MTL)

Ankara, szept. 27. (Német Távirati Iroda.) Ribbentrop moszkvai utazása nagy meglepetést okozott ujságírói körökben. Bár a közlemények szerint a német-orosz tárgyalások a lengyel kérdésekre szorítkoznak, török körökben mégis azon a véleményen vannak, hogy nem véletlenül esett egybe Ribben-

trop és Szaracsoglu moszkvai látogatása. (MTL)

Moszkva, szept. 27. (Német T. I.) Ribbentrop birodalmi külügyminiszter szerdán este tíz órakor moszkvai időszámítás szerint a moszkvai német nagykövet kíséretében a Kremlbe ment, hogy megkezdje az első politikai megbeszélést. (MTL)

Három külügyminiszterrel tárgyal egyidőben Molotov

Moszkva, szept. 27. (Havas.) Molotov külügyi népbiztos szerdán a török nagykövetségen együtt ebédelt Szaracsoglu török külügyminiszterrel. Irányadó körökben kijelentik, hogy a szovjet-orosz-török megbeszélések a legszívélyesebb légkörben folynak. A két államférfi kedden két ízben tárgyalt egymással. A megbeszélések szerdán folytatják.

Szaracsoglu moszkvai tartózkodása előreláthatólag három napig tart és így Szaracsoglu csak csütörtök este utazik el Moszkvából.

Ribbentrop birodalmi külügyminiszter viszont a szovjet kormány meghívására még szerdán Moszkvába érkezik, hogy megtárgyalja a lengyelországi kérdéssel kapcsolatban felmerült sürgős kérdéseket. Molotovnak tehát egy időben kell tárgyalásokat folytatnia Szaracsogluval és Ribbentropval, valamint Selter észt külügyminiszterrel is. Ennek következtében a török-szovjet orosz megbeszélések befejezése esetleg némi haladékokat szenvedne. (MTL)

Husz német repülőgép megtámadott egy angol hajórajt

London, szeptember 27. (Havas.) Winston Churchill az angol alsóház szerdai ülésén Alexander munkáspárti képviselő hozzáintézt kérdésre ezeket felelte:

— Az anyaországi hadihajóhad parancsnoka a következő rádiogramot küldte:

Kedden délután az Északi-tenger közepe táján egy nagyobb csapat szállító hajókból álló rajt, amelyet repülőgépanyahajók, cirkálók és torpedórombolók kísértek, megtámadott husz repülőgép. Egyetlen angol hajót sem találtak el. Angol részről a támadásnak nincsenek áldozatai. Egy német vízirepülőgépet lelőttek, egy másikat pedig komolyan megrongáltak.

Churchill egy másik kérdésre kijelentette, úgy hiszi, hogy a Bremen német személyszállító hajó az

egyik szovjet orosz kikötőben tartózkodik. (MTL)

Berlin, szept. 27. A Német TL cáfolja azokat az angol közleményeket, amelyek szerint német repülőgép bombái, amelyeket az Északi tengeren az angol hadihajórajra dobtak, célt tévesztettek volna. Az angol jelentéssel szemben a német légi haderők legfőbb parancsnokságának hivatalos jelentése rámutat arra, hogy a németek egy 500 kg. súlyú bombát dobtak le az angol epülőgép anyahajóra. A bomba telitalálatot ért el. Két egyenként 250 kg. bomba eltalálta egy angol csatahajó orrát és központi részét. A német jelentés újból hangsúlyozza, hogy valamenyny német repülőgép sértetlenül tért haza a kiindulási repülőtérré. (MTL)

Döntő fontosságú diplomáciai eseményeket várnak

Róma, szept. 27. Az olasz sajtó továbbra is vezetőhelyen foglalkozik Mussolini nagyfőntaságú állásfoglalásának nemzetközi visszhangjával. A Piccolo berlini tudósítója kijelenti, hogy a Duce beszédének németországi visszhangja nemhogy csökkenne, hanem egyre növekszik. Berlini diplomáciai körökben a következő napokban fontos diplomáciai fejleményekkel

számolnak s azt hiszik, hogy olyan események következnek be, amelyek a háború és béke szempontjából döntőfontosságúak lesznek. Ezekben a körökben úgy látják, hogy az egyik semleges európai nagyhatalom diplomáciája élénk tevékenységet fejt ki munkájával párhuzamosan tevékenykedik Párisban és Londonban a szent-széki diplomácia is. (MTL)

Francia hadijelentések

Páris, szept. 27. (Havas) Szeptember 27-én reggel kilenc órakor a következő hivatalos jelentést tették közzé:

Cáfolják a francia támadás híreit

Páris, szept. 27. (Havas): Párisi illetékes katonai körökben megállapítják, hogy a harcok helyzetben a tegnapi nap folyamán és éjszaka nem állott be lényeges változás. Merő kitalálásoknak mondják azt a teljesen felelőtlen bási híresztelést, amely fenntartás nélkül közölte, hogy a francia csapatok nagy támadása megindult. A legutolsó 48 óra alatt — mondják párisi katonai körökben — semmiféle, még helyi jellegű támadás sem volt, sem francia, sem német részről. Az egész arcvonalon a haditevékenységet továbbra is a tűzvérségi párbaj, szórványos puska-

Az éjszaka nyugodtan telt el. Az ellenséges tüzérség Weissenburg vidékén mögöttes állásainkat lőtte. (MTL)

Páris, szept. 27. (Havas): Hivatalos közlemény szerdán este: A szerdai napot felderítő osztagaink tevékenysége jellemezte. (MTL)

tűz, valamint kisebb járőr és előőrs csatározások jellemzik. Az egész harcmezőn csak a Hornbach és Zweibrücken közötti szakaszon, Ohrenthal közelében volt nagyobb tevékenység. Ez a terület a Hornbach patakon uralkodó eléggé meredek dombokkal átnyulik német területre. Ezen a vidéken a német tüzérség élénk tevékenységet fejt ki már napok óta. Egyes jelentések szerint a német tüzérség, amely eddig az arcvonal közelében lévő mögöttes francia állásokat lőtte, most a hátrább fekvő pontokat lövi. (MTL)

Még kedden kiszabadították Varsóból a szovjet nagykövetség 62 tagját

Berlin, szept. 27. (Német T. I.) A varsói szovjetorosz nagykövetség hatvankét tagját a német hadsereg főparancsnokság közvetítésével kedden 11 órakor kiszabadították Varsóból. A német főparancsnokságnak a szovjet nagykövetség szabaddátételére vonatkozó vasárnapi első felszólítása eredménytelen volt. A hétfőn 22 órakor intézett második felszólaláshoz hozzáfűzték még, hogy a moszkvai len-

gyel nagykövetség személyzetét mindaddig visszatartják, amíg a varsói szovjet nagykövetség tagjait ki nem szolgáltatják. Mivel a főparancsnokság a fegyvernagyvadás határidejét két ízben meghosszabbította, kedden délelőtt 11 órakor a szovjetorosz nagykövetség 62 tagja átment a német tűzvonalon és most útnban van Königsberg felé. (MTL)

A lengyel halállégió sorsa

Róma, szeptember 27. (Magyar Távirati Iroda.) A *Popolo di Roma* tudósítója beszámol a lengyel halállégió pusztulásáról. A tudósító szerint a halállégió a múlt héten az orosz csapatok beavatkozása után alakult meg lengyel tisztből. A halállégió emberei elhatá-

rozták, hogy utolsó csepp vérükig védelmezik országuk földjét. A Lemberg—Stryj—Tarnopol háromszögben vették fel a harcot az orosz csapatokkal. Hétfőn este a Rechow és a Dnyeszter összefolyásánál a legionáriusok hősi halált.

Az észt külügyminiszter újra Moszkvába repült

Moszkva, szept. 27. Selter észt külügyminiszter délután, félhat órakor érkezett Moszkvába repülőgépen. Valószínűnek tartják, hogy olyan megállapodást ír majd alá, vagy legalább is tár-

gyal észt—szovjetorosz egyezményről, amely alkalmas clozlatni azt az aggályt, amelyet az oroszok táplálnak Észtország semlegessége tekintetében. (MTL)

Egy lengyel tengerajattjáró szökésének elősegítésével vádolja Moszkva az észt kormányt

Róma, szept. 27. Az olasz lapok hosszú moszkvai tudósításokat közölnek, amelyek szerint Molotov külügyminiszter Észtország külügyminiszterével folytatott első megbeszélései nem jártak eredménnyel. A szovjet-miniszterelnök e megbeszélések alkalmával rosszállását fejezte ki az észt külügyminiszter előtt az „Orsel” nevű lengyel tengerajattjárónak az esz kikötőjéből való kiszökése miatt.

ennyiségű naftát is rendelkezésére bocsátottak a tengerajattjárónak.

Moszkvában egyébként megállapították azt is, hogy a lengyel tengerajattjáró többször felbukkant a Leningrád előtti szigetek mellett, — Moszkvában tehát arra a meggyőződésre jutottak, hogy az észt hatóságokna kez az eljárása beleütközik a nemzetközi jog alapköveleményeibe és éppen ezért a Szovjet rendkívül éles tiltakozást jelentett be Észtország külügyminiszterének.

Molotov azt is kifejtette Észtország külügyminiszterének, hogy ezért a felelősség elsősorban Észtországot terheli. Másrészt — írja a „Messaggero” hivatalos moszkvai jelentése — Molotov annak a véleményének is kifejezést adott, hogy a kikötőkben maguk a hatóságok segítettek a lengyel tengerajattjáró rendbehözásában a tengerajattjáró legénységének és tisztikarának s ezenkívül az orosz kormány arról is tudomást szerzett, hogy az észt főváros kikötőjének hatóságai nagy

Tallin, szept. 27. Az Észt Távirati Iroda cáfolja a Szovjetorosz Távirati Iroda szeptember 25-iki állításait, melyek szerint azt a lengyel tengerajattjárót, amely megszökött öreitől, állítólag Tallinnban kitartozták és ott ellátták benzinnel és hogy az észt tengerparttól nem messze titkos támaszpontok vannak, amelyeket ismeretlen tengerajattjáró számára tartanak fenn. (MTL)

Hároméves háború feltevésében készültek az angol pénzügyi tervek

London, szept. 27. (Havas.) Sir John Simon kincstári kancellár az alsóházban a háborús költségekvetés benyújtása során kijelentette, hogy Nagy-Britanniának súlyos áldozatokot kell vállalnia. Kötelességének tartotta, hogy abban a feltevésben állítsa össze a pénzügyi terveket, hogy a háború három évig fog tartani. Emlékezte-

tett arra, hogy szeptember 3-án, a hadüzenet napján az alsóház 500 millió fontos póthitelt szavazott meg. Nem szavatolhat azért, hogy ez az összeg elégséges lesz minden kiadás fedezésére március 31-ig. Nyilvánvaló, hogy a lehető leggyorsabban új költségvetést kell összeállítani, amely felöleli a közel kétmilliárd font összegű teljes ki-

adásokat. A pénzügyi erőfeszítés a negyedik védelmi fegyvernem — mondotta a miniszter —, a háborús erőfeszítés támasztó pillére, amelynek nem szabad esődöt mondania. Emelik az örökösödési adót és a közvetett adónemeket, a sör és

más szeszitalok adóját. A dohány-, cukor-, melasz- és szacharinadó bejelentése után a miniszter 60 százalékos adót javasolt az idén március 31-ike óta elért többletjövödelmekre. (MTL)

Olasz lap a lengyel menekültekről

Róma, szeptember 27. (Magyar Távirati Iroda.) A *Lavoro Fascista* budapesti tudósítója rámutat arra, hogy egyes külföldi lapokban a Magyarországra menekült lengyelek számáról túlzott adatok jelentek meg. Egyes lapok azt írták, hogy több lengyel hadosztály menekült Magyarországra. Hadosztályokról nem lehet beszélni, legfeljebb zászlóaljokról lehet szó. A magyar lakosság, tekintet nélkül politikai szempontokra, ember szeretettel fogadta a lengyel menekülteket, akik között sok asszony és gyermek van.

Az olasz tudósító azután a magyar-román viszonyra foglalkozik. A román miniszterelnök meggyilkolása után sokan attól tartottak, hogy újabb bonyodalmak lesznek. Az új román miniszterelnöknek az a kijelentése, hogy *Románia továbbra is ragaszkodik semlegességéhez, a legjobb benyomást keltette.* Megjegyzendő az is, hogy a magyar sajtó sajnálatának adott kifejezést Calinescu meggyilkolása alkalmából. Minden jel arra mutat, hogy az új kormány, sőt maga Gafencu is, folytatni akarja Calinescu óvatos politikáját. (MTL)

Ismeretlen tengerajattjáró elsüllyesztett egy szovjet gőzöst

Moszkva, szept. 27. A Tes iroda jelentése szerint szerdán délután 6 óra körül a Narva öbölben ismeretlen tengerajattjáró megtorpedozta és elsüllyesztette a 4 ezer

tonna ürtartalmú Matallist nevű szovjet gőzöst. Az elsüllyesztett hajó 24 főnyi legénysége közül szovjetorosz őriáratok 19-et megmentésükre találtak meg. (MTL)

Német gazdasági küldöttség Belgrádban

Belgrád, szept. 27. (Avala.) *Lanfriednek, a német birodalmi gazdasági államtitkárának vezetésével német gazdasági küldöttség érkezik csütörtökre Belgrádba.* (MTL)

kell a szükséges eszközöket s olyan keretben kell tartaniok a kivitelre kerülő mennyiségeket, hogy Jugoszlávia számára lehetővé váljék nyersanyagok és iparanyag ellátásához, valamint a nemzetvédelemhez feltétlenül szükséges cikkek tartákolása.

Belgrád, szept. 27. (Havas) A német-jugoszláv vegyes gazdasági bizottság, amelynek évi közgyűlése októberben lett volna, Németország kérésére már holnap összejül Belgrádban. Hangsúlyozzák, hogy Jugoszlávia hivatalosan a következő feltételekhez fűzi a kivitelének fenntartását:

A belgrádi sajtó véleménye szerint az említett feltételek nem akadályozzák meg a rendes áruforgalom fenntartását Németországgal, mert a német birodalom főként olyan termékeket vásárol, amelyekből Jugoszláviának nagy feleslegei vannak. (MTL)

A vásárló államoknak azonnal és rendszeren fizetniük kell, szállítanók

Katonai közigazgatás az elfoglalt lengyel területen

Berlin, szept. 27. Hitler vezér elrendelte az elfoglalt egykori lengyel területeken a katonai közigazgatás bevezetését. A katonai közigazgatási élére, mint keleti főparancsnokot, Rundstedt vezér-

ezredest nevezte ki, dr Frank birodalmi minisztert kinevezte a keleti katonai főparancsnok mellé a polgári közigazgatás legfelsőbb közigazgatási főnökévé. (MTL)

Rövid táviratok

Kaunas, szept. 27. (Havas.) Kaunasban leszállott egy lengyel felderítő repülőgép, amely egyenesen Varsóból jött. A gépen volt öt utast, köztük egy lengyel ezredest, lefegyverezték és internálták. (MTL)

liariból jelentik, egy francia bombavető repülőgép kényszerleszállást hajtott végre Szardínia szigetén. Az olasz hatóságok a repülőgépeket lefoglalták. Ötfőnyi legénységét valószínűleg internálják. (MTL)

Páris, szept. 27. (Havas.) Nemcsak Párisban, hanem valamennyi vidéki városban végrehajtották a kommunista párt feloszlásáról szóló minisztertanácsi határozatot. Eddig sehonnán sem jelentenek zavaró eseményt. (MTL)

Berlin, szeptember 27. (Magyar Távirati Iroda.) A német lapok közlik a román belügyminiszteriumnak azt a nyilatkozatát, amely határozottan visszautasítja külföldi lapok híradását, amely szerint Calinescu miniszterelnök meggyilkolásában külföldi népesoportoknak vagy diplomatáknak is szerepe lett volna. (MTL)

Genf, szept. 27. A Neue Zürcher Zeitung budapesti tudósítója »Jugoszlávia és Oroszország« címmel azt írja, hogy Jugoszláviában most folynak a megbeszélések a szovjetunióval való rendes diplomáciai viszony felvételének célszerűségéről és időpontjáról. (MTL)

San-Pedro (Kalifornia), szept. 27. (Havas.) Az Egyesült Államok hajóhadának százegy egysége négy napos titkos gyakorlatra kifutott San-Pedro tengeri bázisáról. Az egységek között van három repülőgépanyahajó, tíz nehéz cirkáló, tizenegy könnyű cirkáló, 43 torpedóromboló, tizenegy tengerajattjáró, három segélyhajó és több aknaszedő. (MTL)

Páris, szeptember 27. Szerdán délelőtt a francia fővárosban és a vidéki városokban házkutatásokat tartottak a kommunista párt helyiségeiben. (MTL)

Newyork, szeptember 27. A Newyork World Telegram és a Washington Post vezércikkben méltatják azt a humánus bánásmódot, amelyben a magyar nép a lengyel menekülteket részesítette. Hangsúlyozzák, hogy ez a gondoskodás annál figyelemreméltóbb, mert Magyarországnak magának is megvannak a saját gondjai. (MTL)

V i g s z i n h á z

MA UTOLJARA a legizgalmasabb francia bűnügyi film:

ALIBI

Erich v. Stroheim, Albert Pre-jean, 16 éven felülieknek!

A tengeri háború

Berlin, szept. 27. (Német TL): Rio de Janeiroi jelentések fényt derítenek azokra az angol és francia jelentésekre, amelyek szerint a Royal Seoprete angol hajót német tengeralatjárók elsüllyesztették, megsértve a tengeri hadviselés szabályait. A rio de janeiroi lapok szemtanuk elbeszélése alapján írják le a hajó elsüllyesztését, amely argentiniai gabonát vitt fel angolia részére. A hajót csak akkor süllyesztették el, amikor az utasok és legénység a mentősoltnakokban

már elhelyezkedett. (MTL)
Brüsszel, szept. 27. (Stefani): A nieuporti belga tengeri hatóságok aggodnak a Hawar dan Castle angol teherszállító hajó sorsa miatt, amely szeptember 13-án indult el Belgiumból Londonba és azóta semmi hír sincs felőle. A francia tengerpartra kivetett holttestek arra engednek következtetni, hogy az angol hajó vagy aknában ütközött, vagy megtorpedózták és elsüllyedt. (MTL)

Angol repülőgépek bombákat dobtak le a belga-német határon

Brüsszel, szept. 27. (Német TL): A brüsszeli lapok jelentik Verviorstból, hogy tegnap hajnalban több brit repülőgép elrepült a belga-német határterület felett. A né-

met léghármító ágyúk tüze a repülőgépek visszafordultak és 4 bombát dobtak le. A bombák belga területre estek, nagy tölesér mutatja a lecsapódás helyét. (MTL)

Londonból elhelyezték a minisztériumokat

London, szept. 27. Az élelmiszerellátás Angliában mind szembetűnően olyan kérdésnek mutatkozik, mely döntő módon befolyásolja a hadviselést. A minisztériumok nagyrészenek Londonból való elhelyezése arra enged következtetni, hogy a kormány előkészíti Londont arra, hogy a lehetőséghez képest gyorsan kiürítsék. — Az egész közigazgatásnak ez a decentralizálása és az élelmiszerelosztás meg-

szervezése Angliában teljes lendülettel folyik és még nem fejeződött be. A kormány a „táplálkozási arcvonal” területén egész sor új intézkedést hozott. Ugylátszik az a szándék forog fenn, hogy olyan fajta szervezkedést hajtsanak végre, mint a világháborúban. Az élelmiszerellátási minisztérium utasítására most már a gáz, villamosáram és szénfogyasztást is 25 százalékkal csökkentették. (MTL)

A Times Mussolini békeajánlatáról

Róma, szeptember 27. (Magyar Távirati Iroda.) A legtöbb olasz lap nagy részletességgel közli a Times vezércikkét, amely állást foglal Mussolini beszédével kapcsolatban. Az olasz lapok az angol lap cikkéből a következő részleteket idézik:

A Duce, aki az utolsó pillanatig őszintén küzdött a béke fenntartásáért, abban a meggyőződésben van, hogy jobb elfogadni a lengyel kérdés mostani megoldását, mintsem tovább folytatni a háborút. Ezt a felfogást méltányolják, de nem tudják osztani.

Európát meg kell szabadítani a

támadás állandó veszélyétől és biztosítani kell a népek függetlenségét és szabadságát. A mi véleményünk szerint — folytatja a Times —, ha Szovjet-Oroszország eljárása elítélendő is, ennek Németország fellépésével szemben csak másodrangú jelentősége van. Különben is Oroszország ezt megelőzően sohasem ragadtatta magát más államokkal szemben támadó lépésre. Mi azt hisszük — fejezi be cikkét a Times —, az sem lehetetlen, hogy a jelenlegi viszály befejezte utáni tárgyalásokon a szovjetunió is résztvehet.

A hadianyagok forgalmának szabályozása

Budapest, szept. 27. A kormányrendelet adott ki a hadianyagok forgalmának szabályozásáról. A rendelet, melyet a Budapesti Közlöny csütörtöki száma közöl, részletesen felsorolja azokat a hadianyagokat, nyersanyagokat, kész- és félkész gyártmányokat, amelyeket a kereskedelmi és közle-

désügyi miniszternek a honvédelmi miniszter hozzájárulásával adott engedélye nélkül tilos az ország területén átszállítani. A rendelet megszegését, mint kihágást két hónapi, háború idején 6 hónapig terjedhető elzárással, illetőleg legfeljebb 8 ezer pengő pénzbüntetéssel büntetik. (MTL)

Japán vezérezredes a nyugati fronton

Berlin, szept. 27. (Német T. I.) Deranesi gróf, japán vezérezredes főzskarának több magasrangú tisztjével és Oskima berlini japán nagykövettel együtt szerdán a nyugati arcvonalon tartózkodott.

Útjuk megkezdésekor egy parancsnokló tábornok üdvözölte őket. A japán küldöttségnek alkalma volt megtekinteni a Siegfried-vonalat, a világ legkorszerűbb erődítményét.

Felfüggesztették Szlovákia londoni követét

Poszony, szeptember 27. A szlovák külügyminisztérium jelenti, hogy Milan Harminec volt londoni követet hazahívták Poszonyba. Miután Harminec ennek a felszólításnak nem tett eleget, a szlovák külügyminisztérium felfüggesztette működésében és fegyelmi el-

járást indított ellene. Abban az esetben tehát, ha Harminec ezek után a londoni rádióon keresztül nyilatkozik, a külügyminisztérium nyomatékosan kijelenti, hogy ezt csak mint magánszemély teheti. (MTL)

Románia nem engedi ki a lengyel kormányt?

Mint Genfből jelenti a *Popolo di Roma* tudósítója, az ottani román politikai körökben kijelentették, hogy a bukaresti kormány nem engedi ki az országból a lengyel

kormány tagjait. Moscicki elnök és Rydz-Smigly tábornagy — mondják — soha nem fognak engedélyt kapni arra, hogy külföldre utazzanak. (MTL)

London, szept. 26. A légügyi minisztérium közölte a második veszteségjelentését. A lajstrom 24 közlegény és tiszti nevet tartalmazta. Ezek közül három meghalt,

egy eltűnt, de halottnak tekinthető és húsz eltűnt. Az első veszteségjelentés 17 eltűnt nevet tartalmazta.

A német sereg osztagait üdvözik visszatérésük alkalmával.

A francia Maginot-vonal földalatti folyosója.

Olasz tanszék a debreceni egyetemen

Budapest, szept. 27. A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a magyar-olasz kulturális egyezmény 6. cikke értelmében megengedte, hogy a debreceni Tisza István tudományegyetem bölcsészeti karán olasz

nyelv és irodalom címmel új rendkívüli tanszékot szervezzenek. E tanszék ellátásával dr. Giusso Lőrinc nápolyi egyetemi tanárt bízták meg, nyilvános rendkívüli tanári minőségben. (MTL)

Báró Vay László olasz kitüntetésé

Budapest, szept. 27. III. Viktor Emánuel, Olaszország királya és Etiópia császára báró Vay László m. kir. titkos tanácsosnak, a Magyar Élet Pártja országos elnökének az olasz koronarend nagykeresztjét adományozta. Da Vincigróf budapesti olasz követ szerdán délben felkereste hivatali helyiségében báró Vay Lászlót és személyesen adta át neki a magas kitüntetést és egyben jókívánságait is tolmácsolta. (MTL)

és biztosíték visszafizetése, valamint a részletfizetés és részszámlák kifizetése az utalványozási eljárás leggyorsabb lebonyolításával, a Közszállítási Szabályzatban előírt határidő lehető megrövidítésével történjék meg.

Amidőn a Közszállítási Szabályzat 8. §-ának legszigorúbb szem előtt tarását elrendelem, egyben utalok a 9. §-ban megtorlasként kiszabott fegyelmi felelősségre is.

Időjárás

Hazánkban megélelt az északnyugati szél. Napközben több helyen volt kisebb eső, este pedig a Balaton vidékén és az ország északkeleti részén esett. A hőmérséklet az ország déli részén még 17—18, Budapestnél 15, de a nyugati és északi megyékben csak 12—14 fokra emelkedett, este pedig a déli megyékben már 10—12 fok volt a hőmérséklet, az északi megyékben pedig csak 6;—7 fok.

Jóslat: Élénk északi szél, felhőátvonulások, több helyen esővel, a hegyeken havascsövel, vagy hóval. A hőmérséklet az ország északi részén alig változik, a déli részen kissé süllyed.

Arcbőrének

az átmeneti időjárásokba kelemelenségeit fokozottabb ápolással előzze meg.

Gyarmathyné kozmetikus

Dr Vásáry István beszéde a képviselőházban a mezőgazdasági munkások özvegyeinek öregségi biztosításáról

A képviselőház tegnap folytatta a gazdasági munkavállalók özvegyeinek járadékban való részesítéséről szóló javaslat vitáját. Elsőnek dr. Vásáry István jelentkezett szólásra.

Vásáry István előljáróban kijelenti, hogy a javaslatot általánosságban elfogadja. Az ellenzék hivatalát nem abban látom — mondotta —, hogy mindent ellenezzen, ami kívánságait száz százalékgig nem elégíti ki, hanem abban, hogy mindent, ami, ha csak kis mértékben is, politikai céljainak megvalósítása irányában fekszik, támogatja és azt igyekezzék minél tökéletesebbé tenni.

A közösség gondolata és ebből folyólag a gyengébbeknek támogatása nem olyan új gondolat, mint azt sokan hangoztatják. Különösen nem új gondolat a magyar nemzet életében, ahol már a történelem legmesszebb időre visszanyúló tanúsága szerint is az volt a felfogás, hogy amit közösen szereztek, azt közösen, arányosan, igazságosan kell mindenkinél élveznie, aki a nemzeti közösséghez tartozik.

Gruber Lajos: Ez a vérszerződés!

Vásáry István: Nem veszett el ez a gondolat a világháború előtti évtizedekben sem, aminek nyoma van a magyar törvénytarban. A világháború igen nagy eltolódásokat hozott a javak és jövedelmek megoszlása tekintetében, aminek következménye volt, hogy a szolidaritás szükségessége fokozottabb mértékben jelentkezett. Azonban elmaradt annak a társadalmi réteg igényének kielégítése, mely ugyancsak rá volt utalva a segítségre és amelyről annyiszor hangoztatták igen helyesen, hogy alapja, biztosítéka a nemzet életének.

Szólt ezután Vásáry István a házszabályrevízió folytán előállott új tárgyalási rendről és szükségesnek vélte, hogy a részletes tárgyalás során valóban érvényesüljenek a módosítások kialakulásában azok az álláspontok és vélemények, melyek az általános tárgyalás során a plenáris ülésben elhangzottak.

A javaslatra rátérve, a következőket mondta Vásáry István:

— Tildy Zoltán hivatkozott arra — mondotta Vásáry —, hogy a rokkantsági biztosítási kötelezettségnek három holdig való kiterjesztése és az alapörvényben megállapított havi ötpengős segélynek tíz pengőre való felemelése tízmillió pengő költséget jelentene. Úgy vélem, hogy a tízmillió pengő beállítása költségvetésünk rugalmassága mellett sem jelentene semmi veszedelemet. Hangoztatást nyert az is, hogy a mezőgazdaság prosperitását kell emelni és ezzel teherviselő képességét alkalmassá tenni újabb kiadások ivéselésére. A különböző foglalkozási ágak jövedelme között biztosítani kell az arányt és igazságot.

Felelmi, hogy nagyon sok olyan új gazdasági intézmény létesült az utóbbi időben, amelyek létesítésének célja az volt, hogy a mezőgazdaság jövedelmezősége biztosítható és a gazdasági önvédelemnek eleget tegyenek.

— Az öregségi járadékra fedeztetni kell, hogy szolgáljanak azoknak az intézményeknek jövedelmei is, melyek elsősorban a mezőgazdasággal kapcsolatosan bizonyos funkciók végzésére rendeltettek. Ilyen például a FAKSZ, amely hivatalos megállapítás szerint 574.000 pengő jövedelmet produkált. Ilyen

a Futura, mely 388.000 pengő hasznót, a Péti gyár, mely majdnem egymillió pengő jövedelmet produkál. Ha ezek az intézmények még a mai rezszi mellett is eredményeket produkálnak, ezeket az eredményeket azokra a célokra kell juttatni, melyeknek szolgálatára létesültek.

Az elnök figyelmezteti, hogy a beszéddel lejárt, Vásáry István negyedórai meghosszabbítást kér, amit a Ház megad.

Vásáry István ezután a kataszteri tiszta jövedelmek különbözőségéről beszél, majd rámutat arra, hogy a nagybirtok legalább 20 százalékkal nagyobb jövedelmet produkál, tehát a nagyobb megterhelésnek már itt is meg volna az indoka, de annak mindenestire, hogy annyi terhet raknának a nagybirtokra holdanként, mint amennyit a kisbirtokra nézve állapít meg a törvényjavaslat. Az a bizonyos 10 millió pengő bőségesen fedezhető anélkül, hogy az állami költségvetést külön megterhelni kellene. A továbbiakban mint a javaslat hiányát említi meg Vá-

Teleki miniszterelnök az árkérdésről és a munkaalkalmakról

Gróf Teleki Pál miniszterelnök válaszolt az interpellációra. Elsősorban a fogyasztóknak az érdekeit tartja szem előtt az árkormánybiztoság. Nemesak a gyári árakat ellenőrzi, hanem a gyártó kereskedelmét használja is.

Mivel eddigi feladatát jól végezte, semmi ok sincs azt hinni, hogy új feladatait is nem végzi jól. Új szerv létesítésének nem barátja, mert új szervek létesítése rendszerint az ügyek késedelmét okozza. Azután statisztikai adatokat ismertett arról, hogy ha az 1929-es árakat 100-nak vesszük, akkor az árkormánybiztoság felállításának alkalmával az árszínvonal 85-ötön állt. Ez az indexszám azóta 82,6-ra csökkent, a nagykereskedelmi

sáry, hogy még most sem történik gondoskodás a női mezőgazdasági munkavállalókról.

Beszéde befejezésül Vásáry István hivatkozott Gesztelyi Nagy László ama kijelentésére, hogy milyen felemelő érzés látni azt, hogy amikor körülöttünk ég a világ, mi ilyen törvényjavaslatokkal rend és nyugalom közepette foglalkozunk.

Élénk helyeslés és éljenzés kísérte Vásáry szavait, a szónokot többen üdvözölték.

Következő szónok Nyireő Andor nyilas, majd Bodor Márton, Tauffer Gábor és Orosz Mihály szóaltak fel a javaslat vitájában. Ezután áttértek az interpellációkra.

Interpellációk

Gruber Lajos nyilas képviselő a belügyminiszterhez interpellált a mezőkövesdi hatósági közegek eljárása ügyében. Interpellációja elmondása során használt egyik kifejezése miatt Szinyei Merse Jenő megvonta tőle a szót, rendre utasította és a mentelmi bizottság elé utasította.

Szemere Béla nyilaskeresztes képviselő a miniszterelnökhöz interpellált a magyar gazdasági élet zavartalan menetének biztosítása tárgyában.

árak színvonalát 88,9-ről 86,3-ra.

Az ipari gyártmányok nagykereskedelmi ára 93-ról 91,4-re. Ez az olesobbodás a kiskereskedelmi árakban is érvényesül: 84,9-ről 81,6-re.

— Ami a munkaalkalmakat illeti — folytatta a miniszterelnök —, minden vonatkozásban igyekezzünk munkaalkalmakat teremteni. Kárpátalján például igen sok munkaalkalmat teremtettünk. Nem is kell munkanélküliségtől tartani, noha Franciaországból visszatért néhány ezer munkás.

A Ház a miniszterelnök válaszát tudomásul vette.

Több interpelláció hangzott még el. Az ülés 3 órakor véget ért.

Debreceni sportrepülőök a Horthy Miklós repülőalap sportrepülőinek bemutató ünnepén

Budapest, szept. 27. A Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap szerdán délután 4 órakor a budaörsi közforgalmi repülőtéren nagy ünnepséget rendezett, amelyen a haderőn kívüli repülő előképzési keret kiképzett pilótái bemutató-repüléseikkel bizonyították be két és fél hónap alatt szerzett tudásukat. Vitéz Nagybányai Horthy István miniszteri tanácsos, a Magyar Aero Club elnöke ismertette a repülőalap célját. A Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap legfontosabb feladata a haderőn kívüli repülőképzés előmozdítása. Ezután az alap hatalmas munkájáról beszélt, majd hangoztatta, hogy a lelkes oktató

gárdának köszönhető elsősorban, hogy egy komoly balesettől eltekintve száznegyven növendékből két és fél hónap alatt százharmincfőnyi elsőfokon előképzett motoros pilótát állíthatunk a m. kir. honvédség légi erői sorozóbizottsága elé.

Szép sikerrel vett részt a bemutató a dr. Stepper Károly főoktató és klubkapitány által kiképzett húsz debreceni sportrepülő, akik kitűnően megállították helyüket.

Olaj után kutatnak a Balatonon

A lipsei és szentadorjáni magyar olajkutatás nagy sikere után az amerikai olajérdekltség elhatározta, hogy a Balatonon a megjelölt helyeken szigeteket építenek és ezekről a szigetekről fogják a fúrás munkálatakat végezni.

Egészen eredeti és újszerű ez az elgondolás, de más lehetőség nyilván nem adódik a fúrások elvégzésére. — miután a fúrótornyok elhelyezése s az ezekkel kapcsolatos üzem stabil pontokat kíván. Szakkörökben nagy érdeklődést kellett a balatoni fúrások

Balaton bizonyos pontjain a víz alatt kell végezni. Ezt a kérdést is áttudják azonban hidalni. Az az elgondolás, hogy a Balatonon a megjelölt helyeken szigeteket építenek és ezekről a szigetekről fogják a fúrás munkálatakat végezni.

Egészen eredeti és újszerű ez az elgondolás, de más lehetőség nyilván nem adódik a fúrások elvégzésére. — miután a fúrótornyok elhelyezése s az ezekkel kapcsolatos üzem stabil pontokat kíván. Szakkörökben nagy érdeklődést kellett a balatoni fúrások

— A bélműködés szabályozása, a gyorsmésztés előmozdítása és a vér felfrissítése céljából ajánlatos időközönként néhány napon át reggel felkeléskor egy pohár természetes Ferenc József keserűvizet inni. Kérdezze meg orvosát!

A kormány fontos intézkedése a „hűségnyilatkozatok” ügyében

A kereskedelmi és közlekedésügyi kormányzat állandóan behatóan vizsgálja a különböző közlekedési eszközök, illetve közlekedési ágak között fennálló verseny szabályozásának kérdésével. A kérdés beható tanulmányozását azonban nagyban akadályozták a MÁV részére adott, úgynevezett hűségnyilatkozatok, amelyek alapján egyes fuvarozatók bizonyos tarifakedvezmények ellenében arra kötelezték magukat, hogy árúikat vasúton fuvarozzák. Ez a körülmény nem tette lehetővé, hogy az illetékes hatóságok tiszta képet nyerjenek többek között arról, milyen árúikkal kívánkoznak természetük, termelési lehetőségük, földrajzi adottságuk stb. következtében vasúton, hajón, vagy tehergépkocsin való fuvarozásra. Hogy a kérdéssel minden ilyen megkötöttségből származó zavaró körülménytől mentesen lehessen foglalkozni a m. kir. kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter elrendelte, hogy a kizárólagos vasúti fuvarozásra vonatkozó és a fuvarozatók felek által az egyes vasútnak beszolgáltatott összes úgynevezett hűségnyilatkozatok hatálya 1939 október 1-től november 30. napjáig terjedő időre átmenetileg felfüggesztessék. A hűségnyilatkozatoknak, illetve azok egy részének 1939 évi december hó elsejét követő időben leendő további felfüggesztése tekintetében a magyar királyi kereskedelmi és közlekedési miniszter később fog rendelkezni. A rendelet végrehajtására az összes önálló üzemi hazai közforgalmú vasútnak igazgatóságai utasítást kaptak.

SZÍNHÁZ-FILM

A város tárgyalásai a cseretársulatok ügyében

Dr. Balogh Sándor kultúrtaácsnok a Színész Kamarával tárgyalta a cseretársulatok ügyében, még tisztázatlan kérdésekről. Kiss Ferenc elnökkel és Cselle Lajos főtitkárral folytatott hosszabb megbeszéléseket és ennek alapján minden szóbanforgó kérdés teljes tisztázást nyert. Az elgondolás általában az, hogy a város közvetlen jogviszonyban álljon mind a négy igazgatóval, ami azonban mindig lejár az igazgatók távozásával. A szubvenciót is négy részre osztva közvetlen az igazgatók kapják meg szezonjuk befejeztével. Dr. Balogh Sándor kultúrtaácsnok egyébként a tegnapi napon átadta a színház helyiségét az első staggione direktornak Kardoss Géznak.

A film világából

„SZERELEM UCCÁJA” címet a cenzura betiltotta s így az Unitas Film most megjelent újdonságának a „Bolgóság uccája” lesz a címe.

FILMRE KERÜL A „CSIPETKE”. A Művészfilm Vállalat, amely ügyvezetőnek szerződtette Pogány Frigyes nyug. kultuszállamtitkárt, megvásárolta a „Csipetke” című operettet, melyet annakidején a Fővárosi Operettszínházban játszottak nagy sikerrel. A forgatókönyvet Békeffy István írja, a főszerepet Turay Ida játssza és Szlatinay Sándor rendezi.

— Kolostorban esküdtöt híveket a spanyol nemzeti tanács Franconak. Burgosból jelentik: A „Falange” új nemzeti tanácsa kedden a las-huelgasi kolostorban Franco tábornok jelenlétében letette az esküt a caudillora. Az eskütételt a diplomáciai testület tagjainak fogadása követte. (MTI).

Félmillió kaució hátrahagyásával megszökött

Fried Armondót, a Magyar Textilfestőgyár főtisztviselőjét a királyi Kuria jogerősen két évi fegyházra ítélte valtabüncselekmény miatt. A bűnvádi eljárás kezdetén Fried le volt tartóztatva, de később félmillió pengő óvadék elében szabadlábra helyezték.

Most kellett volna megkezdenie büntetése kitöltését, a detektívek megállapítása szerint azonban ismeretlen helyre szökött. A félmillió pengő a valtabíróság indítványára elkobozták. Ez a határozat még nem jogerős.

Negyvenezer pengős gyógyházat épít az ORTE Hajdúszoboszlón

Szoboszló városa ismét gazdagabb lesz egy fontos intézménnyel. Az Országos Református Tanító Egyesület épített negyvenezer pengős költségvetésű gyógyházat tagjai számára Szoboszlón. Ebben az ügyben a Szoboszlón tartott ORTE választmányi ülésen hoztak határozatot, még pedig abban az irányban, hogy az ORTE gyógyházak szá-

mát eggyel megnövelik és az új intézményt Szoboszlón építik fel. Ez a gyógyház 16 szobás lesz. A szükséges formákat a kiküldött építő bizottság a leggyorsabban elintézi, mert szeretnék az építkezést azonnal megindítani, amint lehetséges, hogy a gyógyházat már jövő júniusban üzembe is helyezhessék.

Egy-egy hónapi fegyházra ítélték a szállobeli ékszerlopás tetteseit

Ez év augusztusában Munkácsról két fiatalok érkezett a városba. Egy ötödikes gimnazista és egy kereskedő tanuló. A gimnazista a szüleitől pénzt vett magához és azzal jöttek le „szétnézni” Debrecenben. Az Arany Bika épületében lakó Stern Józsefné földbirtokosnő lakására bement a kereskedő tanuló mivel az ajtó nyitva volt. Nem talált a lakásban senkit és a nyitva lévő szekrényben megtalált ékszerdobozból kivett néhány darab értékes ékszert. Több darabot otthagytott. Az ellopott ék-

szerek közül többet zálogba tettek gimnazista barátjával együtt, aki falazott neki. Az ékszerekből néhány darabot a Barna utcán lévő lakásukra vittek, ahol a szalmazsákba rejtették el. Egy darab ezer pengőt érő karkötőt a kerítés mellett egy téglára alát tettek.

A 4000 pengős lopás tettesei fellett most ítékezett a debreceni törvényszék és a beismerő vallomást tett fiatalokrukat, akik az elfogás óta fogságban voltak, egy-egy hónapi fegyházra ítélték. Az ítélet jogerős.

Dr Went István egyetemi tanár útja haza Amerikából

Mint már röviden jelentettük, a napokban érkezett haza orvos kongresszusról Amerikából dr Went István egyetemi tanár, a debreceni Egyetem élettani és kortani intézetének igazgatója. Annak idején a „Newyork” német gózzal kelt át az óceánon és így vett részt ezeken a szakkérdéseket tárgyaló kongresszuson. Felkértük, hogy óceáni útjáról beszéljen, milyen körülmények között folyt le a mai korántse biztonságos ut. Dr Went István egyetemi tanár a többi között a következőket mondotta el amerikai útjáról:

— Nagyon sok mondanivalóm nincsen, hiszen a mai időköt mindenki ismeri. Annak idején akadálytalanul érkeztem meg az amerikai kongresszusra, melyen a világ minden részéből meg kellett volna jelennie az egyes nemzetek orvoskiküldötteinek, de természetesen nagyon sokan elmaradtak. Az út bizonytalansága, aztán a háború sok nemzet fiait megakadályozta abban, hogy átmenjenek a tengerentúlra. Így a többi között a németek se mentek ki, de azért megkezdődött szeptember 2-án a kongresszus és én két szakkérdésről is tartottam előadást, de már nem vártam meg a kongresszus végét, mert szeptember 7-én ért volna véget, én azonban már 5-én visszaindultam. Német hajóval, vagy más egymással ellentétes viszonyban lévő nép hajójával nem jöhettek, így holland hajóra váltottam jegyet.

— Az amerikai nép természete-

sen idegenkedik a háború gondolatától, legalább is ezt figyelhettem meg, ott ahol megfordultam; Newyorkban és más nagyobb városokban arról győződtem meg, hogy az amerikaiaknak az a véleménye, hogy maradjon az Egyesült Államok szigorú semlegességben és legfeljebb csak akkor avatkozzék a háborúba, ha az Egyesült Államokat támadják meg. Addig szigorú semlegesség legyen a vezérelv.

— Az útunk aránylag simán ment. A tengeren semmi veszedelem nem ért bennünket, mindenütt teljes kivilágítással jöttünk, tehát feltűnően hirdette hajónk, hogy semleges ország tulajdona. Egészen az európai vizekig nem történt semmi, de az angol vizeken, az egyik angol hadi hajó arra kényszerített bennünket, hogy a doweri kikötőbe fussunk be. Ott aztán három napot kellett vesztegelnünk, mert a most fennálló rendelkezések értelmében a semleges hajókat is átvizsgálják. Ez a vizsgálat elég szigorú volt, de ránk, semleges nemzetek fiaira semmi kellemetlenséggel nem járt. Angol tengerésztisztek és egy bizottság nézte át a hajót és a csempészaru szempontjából vizsgálták át. Megnézték útleveleinket, megkérdezték ki honnan, hova és miért utazik haza. Elsősorban a német, főleg katonaköteles férfiakat vették jobban elő. Három napon keresztül tartott ez a vizsgálat és vesztegelés, de aztán tovább hajózhattunk és ezzel a késéssel megér-

keztünk Rotterdami, a hajó hazai kikötőjébe. Ezt a három napot leszámítva rendes idő alatt futottuk meg az utat. Rotterdami tőlöttem még egy napot, aztán onna Németországban minden baj és kellemetlenség nélkül utaztam, mindenütt rend, fegyelem, sőt mondhatom azt, hogy nyugalom volt minden felé. Sőt jellemző, hogy csaknem az egész utat hálókocsiban tettem meg, amire „háborús” időben alig mer az ember gondolni. A háború kitörése után egy héttel utaztam és alig láttam valamit a háborús eseménycikkből.

1939. IX. 28. — 5. oldal.

Eddig tart Went István dr egyetemi tanár nyilatkozata, mely arról ad képet, hogy az utazás, tengeren való vándorlás semleges hajóknak, ha „rendes” úton járnak, nagyobb kellemetlenséggel nem jár, de az elmondottak után is láthatjuk, hogy az anglok szigorúan végre hajtják a csempészáruról hirtetett rendelkezéseket.

HIRDESSZEN a „Debreczen”-ben

SORSJEGYET

az osztálysorsjáték I. osztályának október 14-i húzására

BURAY SÁNDOR

m. kir. osztálysorsjáték főelárusítónál vegyen.

Új helyisége: Kossuth u. 8. szám.

A kötelező munkamegsegítés bevezetése Debrecenben

A debreceni munkavédelmi bizottság Ruffy Vargha Kálmán dr elnökletével ülést tartott, melyen résztvettek Vecsey Zoltán gazdasági főfelügyelő, Való Antal tanácsnok és a tagok nagyszámában. Vecsey Zoltán gazdasági főfelügyelő bejelentette, hogy megtörténtek az intézkedések a kötelező munkamegsegítés bevezetésére nézve, melyet a rendkívüli idők szükségessé tettek, nehogy az 5-zi munka befejezetlenül maradjon. Etekintetben sávkora osztották a város mezőgazdasági területét és a bizottság kiküldi tagjai közül azokat, akik egy-egy ilyen területen megállapítják, hogy kik azok, akik valóban ráutaltak a kötelező

munkamegsegítésre és elbírálják azt a kérdést, hogy kik vehetők igénybe a munkasegítés szempontjából. Akik munkasegítést kérnek, azok lehetőleg jelöljék ki kérésükkel egyidejűleg azokat is, akik a segítségre kirendelés szempontjából számbavehetők, akik lovaikkal, szekerükkel résztvehetnek a munkában.

Ezután javaslatot tettek a kötelező munkasegítés megtérítésének összegére vonatkozólag. Itt alapul azt az összeget vették, amit a kinstár az igénybevett lovak és szekerek után fizet. Az irányárakra vonatkozó javaslatot aztán a munkavédelmi bizottság a polgármester elé terjeszti.

Egy évi börtön után felmentés

Igen érdekes ügyben tárgyalt a debreceni tábla dr Boronkay tanácsa. Pintér Jenő kispesti lakos került a tábla elé, akit egy évi börtönre ítélt a nyiregyházi törvényszék zsebtolvajlás miatt. Pintér ártatlanságát hangoztatta és nem nyugodott meg az ítéletben, mely így került a debreceni tábla elé.

Pokoróczy Mihály gazdálkodó a nyiregyházi vásárbán tavaly terményt adott el és a pénzt zsebkendőbe kötve a zsebébe tette. Az úton egy ismeretlen ember megállította szekerét és kijelentette, hogy a lovat megveszi, csak járassa egy kicsit. Pokoróczy Mihály felvette szekerére az ismeretlent, majd amikor az leszállt, körbe jártatta a lovat, hogy a vevő alaposan megnézhesse. Az ismeretlen azonban nem csinált lovásárt, elűnt hirtelen a gyanútan gazda elől, de magával vitte annak zsebéből minden pénzt.

A lopás ügyében a gyanú úgy terelődött Pintér Jenőre, hogy névtelen levélben értesítették a rendőrséget, hogy ő a tolvaj.

A táblán dr Lévy Zoltán védő hivatkozott arra, hogy semmi bizonyíték nincs Pintérről szemben, a vádoló levelet, lehet, hogy maga az igazi tolvaj írta, hogy Pintérébe sodorja. A tábla megsemmisítette a törvényszék ítéletét és

felmentette a vád alól s elrendelte a hét hónap óta előzetes fogságban lévő ember azonnali szabadlábra helyezését. Az ítélet jogerős.

Elesett Zeligowski lengyel tábornok

Kaunas, szept. 27. (Stefani) Lengyel menekült katonák elbeszélése szerint a híres Zeligowski tábornok a szovjet csapatokkal folytatott harcokban elesett.

Allandóan tömegesen érkeznek lengyel katonák továbbra is Litvániába. Sokan lovasból menekülnek Lengyelországból.

(Zeligowski tábornok volt az, akit egy katonai osztag élén betört a békeszerződésben Litvániának ítélt viñai kerületbe, a várost — Pilsudski szülővárosát — elfoglalta és Lengyelországhoz csatolta).

39-esek ezredtörténete

kapható kiadóhivatalunk pénztáránál. 450 oldal: 42 vázlattal 24 harctéri fényképpel ára 5.— P.

Hungária filmszínház

Ma először a szezon felejthetetlen, szatirikus, szerelmes, romantikus, vidám és kalandor attrakciója:

A három testőr

Fősz.: Donanèche, 3. Ritz Brothers, Cloria Stuart stb.

Előadások: d. u. 5, 7, 9 árákor

A legújabb világhíradóban: az utolsó napok szenzációja: a Lengyel harotér eseményei és Magyar Híradó!

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám.
 Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás),
 éjjel 27-89, 11-33. Előfizetési árak havonta
 2.— pengő, negyedévenként 7.— pengő,
 félévre 18.— pengő, egészévre 36.— pengő.
 Egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasár-
 nap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata szept.
 23-tól október 1-ig: „Aranyangyal”
 Piac ucca 50, telefon: 24-58. —
 „Reménység”, Csapó ucca 22., tele-
 fon: 34-21. — „Boesky” Cegléd u.
 22. szám, telefon: 29-14. — „Hun-
 gária”, Vargakert, telefon: 28-25.
 MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
 RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Véget értek az első lelkészképesítő vizsgák

Dr. Révész Imre püspök elnöklé-
 sével működő lelkész képesítő bi-
 zottság előtt 34 végzett theologus
 tette le az I. lelkészképesítő vizsgát
 Jeles eredménnyel végeztek: Ba-
 lázs Zoltán Miklós, Barta János,
 Bartha József, Bittó Zoltán, Csák
 László, Juhász Sándor, Kiss Ist-
 ván, Szabó Béla, Szabó Dániel,
 Vándor Ernő Kálmán, jó végzett-
 égűek: Ábrahám Antal, Banyai
 M. Zoltán, Kéry Sándor, Kiss Gyu-
 la, Ladányi Imre, Mönus Ferenc,
 Nagy Károly, Nagy Sándor, Né-
 emth László, Pisky Imre, Szabó
 Antal, Szabó Géza, Vass Béla.

Amint ez a vizsga befejeződött,
 azonnal megkezdődött a II. lel-
 készképesítő vizsga is, amelyre
 jelentkezett ifjak az írásbelivel
 már végeztek is, a szóbeli pedig a
 hét végére befejeződik.

— Romániában intézkedéseket
 léptettek életbe a lengyel gépkö-
 csikről. A menekültek, ha eltávo-
 znak Romániából, illetékmentesen
 vihetik magukkal kocsijukat. Az a
 menekült, aki Romániában mar-
 rad, 15 napon belül köteles beje-
 lenteni gépét és leróni a behozá-
 tali illetékét.

— Szlovák tisztek német kitün-
 tetése. Egyes magasrangú szlovák
 tisztek, köztük Csatló tábornok
 honvédelmi miniszter számára a
 német vaskeresztet adományozták.

— Október elsejétől központi ár-
 nyilvántartó tájékoztatja a közön-
 séget az egyes közszükségleti cik-
 kek kis- és nagykereskedelmi ára-
 iról. Ezzel az intézkedéssel az ár-
 drágítást és spekulációt akadá-
 lyozza meg a kormány.

x Bartha Gábor fogtechnikus és
 Depot átköltözött Csapó ucca 18. szám
 alá az udvarba, földszint. (Winer bér-
 ház).

— Dr. Gács Jenő belgyógyász szak-
 orvos, szabadságáról hazaérkezve, Csa-
 pó ucca 31. alatt ismét rendel.

x Bartalis tánciskolában tán-
 cтанfolyam október 3-án kezdődik.
 Szépen táncolni Bartalistól tanul.

Modern és régi formájú
szemüvegben
 más az arc kifejezése
 és rendkívül kényelmes

Kapható:
Cserép Sándor
 szemklinikai látszerésznel
 Ferencz József út 21.

— A szívburok, a szívbillentyűk, a
 szívmok és a szívdegek megbetege-
 déseinek kezelésében a rendkívül eny-
 hén ható természetes Ferenc József
 keserűvíz fontos segédeszköz, mely
 reggel éhgyomorrra egy kis pohárral
 bevéve, a tápcsatorna tartalmát biz-
 tosan felhígítja és azt igen könnyen
 levezeti. Kérdezze meg orvosát!

— Ujra megindult a légiforga-
 lom Olaszország és Brazília között.
 A légiforgalmat olasz gépek bo-
 nyolítják le.

— Száz vagon hullott almát pá-
 linkává főznek Kárpátalján. A
 hullott almaért mázsánként hat
 pengőt fizetnek. A földművelésügyi
 minisztérium a piaci árakra nyo-
 masztóan ható almafelesleg pálin-
 kává főzésével akar segíteni.

— Grünberger Boriska Gács Jenőné
 kozmetikáját, Csapó ucca 31. alá át-
 helyezte. Tanulmányújáról hazaérkez-
 ve legújabb módszerrel kezel.

— Súlyos szerencsétlenség egy
 hentesüzletben. Súlyos szerencsét-
 lenség történt tegnap délelőtt az
 Öry testvérek Simonffy utcai hentes-
 üzletében. Gombássy Imre hentes
 segéd egy sertést bontott fel és
 véletlenül közben saját combjába
 szúrta a kést. A fiatalembert súly-
 los sérülésével a sebészeti klini-
 kára szállították.

Szücsmunkákat

ételalkításokat jutányos áron készít

Jámor szücs
 Bathyányi u. 2. szám

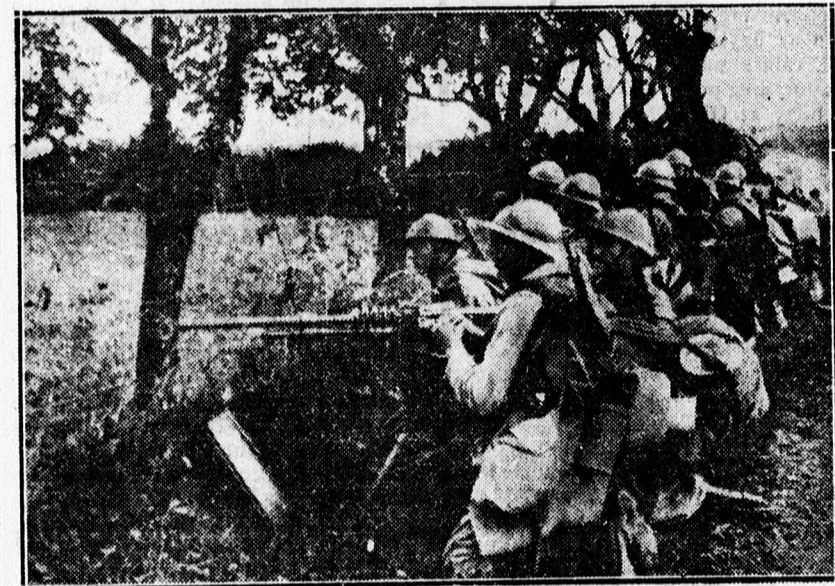
— Halállal büntetik Párisban a
 betörőket. Így akarják megakadá-
 lyozni, hogy a kiűrités folytán lak-
 katlaná vált lakásokban ne gar-
 rázdálkodjanak a betörők. Ennek
 ellenére egész sereg betörés tör-
 tént.

— Arc és száj nélkül jött a világra
 egy román torzszülött Bariadban.
 Vaszilice nevű földműves feleségé-
 nek született az egyébként normá-
 lis gyermek, akinek arca és szá-
 ja helyén egy kacsacsőröszerű
 nyulvány van. A gyermeket mes-
 terségesen táplálják.

— Vattay Margit tánciskolájában,
 október elsején főiskolai hallgatók ko-
 lonja kezdődik. Kossuth ucca 11.

A lengyelországi harcokból. Széltöltött lengyel úteg.

Francia gépesített osztag állásban.

Anyakönyvi hírek

Születések: Fülöp József napszámos
 Bellegelő 228. fiú József. Hegyes Mi-
 hály napszámos, Hajdúsámon, fiú
 László. Szemán László kocsis, Kismacs
 leány Irén. Sallai József napszámos,
 Balsa, fiú Dániel. Hegyes János gaz-
 dálkodó, Haláp 35., fiú János. Jura-
 csik Mihály földműves, Hadházi Zsig-
 mond-telep 7. leány Irén. Hermann
 István földműves. Nagycsere 60., leány
 Ilona. Báka Miklós piaci árú, Olaj-
 út 41., leány Aranka. Kovács János
 erdőtelepítő Bánk 101 fiú Ferenc. Kiss
 Antal malommunkás Rothermere ucca
 50. leány Éva. Zelenák Lajos malom-
 munkás, Kartács ucca 18., fiú Lajos.
 Gerő János gazdasági cseléd, Nagy-
 csere 83., leány Juliánna. Dancsó Mi-
 hály földműves napszámos, Mikipéresi
 út 7., leány Irma. Végh Lajos kocsis,
 Kismacs 32., fiú Lajos. Vadon Imre
 kovácssegéd, Borz ucca 19., fiú Imre.
 Orsó Pál napszámos Nyiradony, f. Pál.
 Reisz József mészkereskedő, Hajdú-
 sámon, leány Éva. Gyöngyösi Lajos
 hentessegéd, Paesirta ucca 54. leány
 Juliánna. Labonez János napszámos,
 Bellegelő 288., leány Juliánna. Har-
 tyánszky Pál főhadnagy, Péterfia u. 34
 leány Éva. Fodor János városi hajdú,
 Homok ucca 120., leány Erzsébet. —
 Tóth Károly számadó gulyás, Basaha-
 lon ucca 28., leány Mária. Lipcsei Já-
 nos gazdasági cseléd, Bleyer-tanya,
 leány Aranka. Berecz Ferenc csizma-
 diamester, Gyöngyvirág ucca 10., lány
 Mária. Lénárd László napszámos, Ra-
 kovszy ucca 20., fiú László.
 Házasságkötések: Greguss László Ist-

ván külkereskedelmi segédfelügyelő
 Szensz—Farkass Ilona Lujza Vilmos
 cs. krt. 32. Szilágyi László földbirtokos
 Porcsalma—Csillag Mária Porcsalma.
 Farkas György fm.—Nagy Juliánna
 Borzán G. u. 2. Bai Balázs gyári mun-
 kás—Földvári Mária Torockó u. 48.
 Pethő Sándor Károly Máv. műszaki
 tisztjelölt Kassa—Pál Irén Jerikó u.
 49—51.

Halálozások: Duka Ilona g. kat. 1
 hónapos, Vértes. Sándor Lajosné ref.
 77 éves Rákóczi u. 29. Ménes Mihályné
 ref. 68 éves Bethlen u. 26. Oláh László
 ref. 1 hónapos Pesti u. 4. Fehér Kata-
 lin ref. 10 hónapos, Pesti u. 4. Hodossy
 Béla ref. 9 éves, Tiszacsége. Máté Jó-
 zsef ref. 40 éves, Kaba. Özv. Balogh
 Andrásné ref. 63 éves, Hangyás u. 17.
 Frisch Andrásné ág. ev. 58 éves, Haj-
 dudaház. Dr. vitéz Király Andor p. ü.
 titkár ref. 43 éves, Barna u. 11. Hor-
 nyák József gazdálkodó ref. 29 éves,
 Honvéd u. 40. Özv. Soós Istvánné ref.
 78 éves Nagyvárad u. 5. Kis István
 ref. 14 napos Haláp 132. Eisenberg
 József borbély izr. 64 éves, Hajdú-
 szörmeny.

— Schaff Margit tánciskolájában
 (szárnyaskerék) 3-án 8 órakor tán-
 cтанfolyam kezdődik. Vasárnaponként
 üszláne.

— A városi zeneiskolában a beirat-
 kozások délelőtt 9—1 óráig és délután
 3—6 óráig. Bővebb felvilágosítás nyer-
 hető a városi zeneiskola titkári hiva-
 talában, naponta a fenti időben. A
 fűvóstanszakra felvételi vizsga f. hó
 29-én, pénteken este 6 órakor lesz a
 Zeneiskolában.

A MEZŐGAZDASÁGI KÖZRAKTÁRAK R. T. Igazgatósága,
 Felügyelőbizottsága és Tisztikara mélyszégyen szomorúsággal
 jelenti, hogy szeretett és nagyrabecsült munkatársuk

Dr. KEMÉNY GÉZA ügyvéd úr

folyó hó 27-én elhunyt.
 Temetése folyó hó 30-án, délután 3 órakor lesz a róm.
 kath. Egyház szertartása szerint Debrecenben, a nagyerdő
 új köztemető halottas házából.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Budapest, 1939. szeptember 27.

Tihanyi Józsefné Kemény Klára férjével és leányaival,
 Kemény Victor, Kemény Béla feleségével, továbbá távollévő Klára
 leánya, valamint unokatestvéreink és egész rokonságunk nevé-
 ben is fájdalommal jelentjük, hogy szeretett jó testvérünk

Dr. Kemény Géza budapesti ügyvéd

rövid szenvedés után elhunyt.
 Szeretett halottunkat 1939. szeptember 30-án délután 3 óra-
 kor a debreceni köztemetőben temetjük el.
 Béke poraira!

Minden külön értesítés nélkül.

Gyászrovat

Dr Komény Géza ügyvéd halála

Tragikus halálhír érkezett tegnap Debrecenbe. Fiatalon, férfikora teljében váratlanul elhunyt dr Komény Géza, volt debreceni ügyvéd.

Dr Komény Géza három évvel ezelőtt költözött el Debrecenből Évekig Debrecenben az Alföldi Takarékpénztár ügyésze volt és kitűnő neve volt a debreceni jogásztársadalomban, ahol csak barátokat szerzett. Élénk társadalmi életet élt. Résztvett a világháborúban, évekig volt orosz hadifogságban. Három évvel ezelőtt Budapestre költözött, ahol a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak lett ügyésze. Évekkel ezelőtt epeköbetegség támadta meg az életerős férfit, de — nem sokat törődött súlyos betegségével. Három nappal ezelőtt görcsök támadtak meg és orvosai tanácsára megoperáltatta magát. Az operáció kitűnően sikerült, de dr Komény Géza szíve nem bírta el a műtétet. Tegnap halt meg Budapesten, orvosai nem tudták rajta segíteni. Halála mély részvételt keltett Debrecenben.

Mészáros József bérkocsis ipartársulat díszelnöke 69 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután két órakor lesz a Köztemető díszravatózó terméből, ugyanazon nap reggelén a Szent Anna ucai temetőből átszállított első felesége hamvai mellé. Engesztelő szentmise szombaton délelőtt félkilenc órakor lesz. — Temetését: Bartha válalata végzi.

— **Összevágta az ablaküveg.** Szalontai József 11 éves gyermek, Lorántffy uca 28. szám alatti lakos tegnap délután társaival együtt lakásukban játszadozott. Játék közben ki-be ugráltak az ablakon. Közben Szalontai József kitérte az egyik ablakot és az üvegdarabok összevagdalták karját. A mentők kötvették be sebt, majd a sebészeti klinikára szállították.

— **Közgyűlést tart az Orvosi Kamara.** A debreceni kerületi Orvosi Kamara hivatalos helyiségében szeptember hó 29. napján, este félhét órakor tartja évi rendes közgyűlését.

— **Freud holttestét elhamvasztották.** Londonból jelentik: Freud professzor holttestét kedden Goldesgreenben elhamvasztották. A gyászbeszédet Ernest Jones, a nemzetközi pszichoanalitikai társaság elnöke, Stefan Zweig fró és Neumann, a londoni osztrák bizottság vezető tagja mondta. Az elhamvasztási szertartáson megjelent Mária görög hercegnő is.

— **Bolti tűz több sebesüléssel.** Budapesten a Ganz-utca 2. számú házban bolti tűz támadt, amelynek oltása közben Keszthelyi Ferenc tüzoltó súlyos égési sebeket szenvedett. Ezenkívül megsebesült három gyári munkás is, akik az üzletben tartózkodtak.

x **Vigdánovits Magda** női divatszalonját áthelyezte, Miklós uca 19. alá.

Uj térkép a berlini kirakatokban. Berlini jelentés szerint igen nagy nézőközönsége van Berlinben az Unter den Linden-en lévő egyik könyvkereskedés kirakatának. Ebben megjelent az első nagy európai falitérkép, amely már a mai helyzetnek megfelelő német országhatárokat tünteti fel és a demarkációs vonalat Németország és Oroszország között már mint határt jelöli meg a két birodalom között.

JUTKA

kalapszalonn

Őszi modelljei olcsók és izlásokok.

Nagy választék!

alakítások legolcsóbban

Csapó u. 25.

1500 tehérgépkocsit vámmentesen hozhatnak be az országba

A személy gépkocsiknak ez év tavaszán a behozatali vámok jelentős csökkentésével történt olesőbbá tétele után a m. kir. kormány legutóbb közölt rendeletével újabb nagyjelentőségű lépést tett a hazai tehérgépjármű állományok fejlesztésének előmozdítására.

A szóbanlevő rendelet ugyanis lehetővé teszi, hogy 1940 évi április hó 1-ig ezeröttszáz darab tehérgépkocsi alváza vámmentesen legyen behozható. A vámmentesség 1800 kg-on felüli önsúlyú alvázaakra vonatkozik, ami megfelel a három tonnás és ezenfelül teherbírási gépkocsiknak.

Ezt a rendelkezést kiegészíti a m. kir. honvédelmi miniszteri rendelet, mely teljesen mentesíti ezeket a tehérgépkocsikat a honvédelmi igénybevétel alól, a forgalombahelyezéstől számított 6 hónap tartamára, sőt még a hat hónap letelte után is kivételesen kedvezményes elbánásban részesíti. Ezenkívül úgy mint a személyi gépkocsiknál, az árellenőrzés országos kormánybiztosa közbejöttével most is hatóságilag lesz megállapítva ezeknek a teherko-

csiknak a vételára olyképpen, hogy a vámkedvezmény, valamint az egyes átlamok részéről nyújtott árkedvezmények teljes egészükben a vevők javára lesznek biztosítva, úgy hogy ezeknek a tehérgépkocsiknak a vételára a mai nap legfeljebb 65 százalékát fogja kitenni. Jóllehet a legmodernebb típusú és felszerelésű benzín- és Diesel üzemű tehérgépkocsik kerülnek behozatalra.

A teherautók zavartalan leszállítását a német gyárak a mostani viszonyok ellenére is teljes mértékben biztosították. Ezek az olesó vételárral összefüggő kedvezmények azonban, melyek az államkincstár messzemenő áldozatával járnak, csakis a fent említett rövidebb időtartamra voltak biztosíthatók, vagyis tehát eltérőleg a személyautóktól, ahol a behozatali vámlészállítás állandó jellegű, a teherautóknál az olesó vásárlási lehetőséget csakis 1940. április hó 1-ig és összesen csakis ezeröttszáz darab teherautóra korlátozták.

A vételárral kapcsolatos további felvilágosításokkal a m. kir. Külkereskedelmi Hivatal szolgál.

Debreceni érettségizett fiatalember rablólámadása Budapesten

Budapestről jelentik: Vakmerő rablólámadás történt kedden este a Szigetvári uca 21. számú házban. Egy fiatalember a lépcsőházban revolver agyával fejbeltette Valasek József trafikost, majd ki akarta ragadni az idős trafikos hóna alól az aktatáskát, amelyben iratai és hatvanöt pengője volt. A trafikos nem vesztette el az ütéstől az eszméletét és a lépcsőre zuhanva segítségért kiáltott.

Vad dulakodás kezdődött a támadó és a trafikos között. Mikor a jól öltözött ismeretlen fiatalember látta, hogy a ház lakói előjönnek, menekülni kezdett. A Szigetvári uca járókelői azonban elfogták.

A rendőr bevitte a főkapitányság központi ügyeletére, ahol a fiatalember azt mondta, hogy Horváth Zoltán a neve, 24 éves szabóság, Pécsről jött a fővárosba. A rablólámadáshoz semmi köze, ő is az üldözök között volt.

Ma délelőtt kihallgatták Valaseket. A fiatalemberben határozottan felismerte a támadót. Elmondotta, hogy amikor a Mária Terézia tér 16. szám alatti trafikusból hazafelé indult akkor már ott látta ölködni a fiatalembert, de már kedden délután is többször

feltűnt neki a trafik előtt a magas, s székehajú, pirosképi, világosdrap trencsköt viselő fiatalember.

Ezután délben elővették Horváthot. A szembesítés során Valasek szemébe mondta, hogy ő követte el a támadást Erre a fiatalember megtört, beismerlte, hogy ő volt a támadó. Elfogatásakor hamis nevet mondott be, valójában Tóth Kálmánnak hívják, egy ismert debreceni család tagja.

Évekkel ezelőtt érettségit tett, kitanulta a cukrászpárt és cukrászsegéd lett. A nyarat Siófokon töltötte állásában. A szezon végével Debrecenbe utazott édesanyjához, majd néhány nappal ezelőtt Budapestre jött állást keresni. Körülbelül 100 pengő megtakarított pénze volt.

Kedden a Józsefvárosban lemezjátékosok karmai közé került. „Itt a piros, holt a piros”-t játszott velük s a lemezjátékosok az utolsó fillérig elnyerték az elmúlt napok alatt 70—80 pengőre olvadt pénzt. Ekkor elhatározta, hogy minden körülmények között pénzt szerez és kirabolja az öreg Valaseket. Beismerő vallomása után letartóztatták.

Azzal vádolták az apát, hogy tévedésből agyonszúrta a fiát

A debreceni tábla most tárgyalta id. Nagy Sándor hajdúhadházi gazdálkodó bűnügyét. Azzal vádolták, hogy tavaly nyáron a hajdúhadházi Vadas-féle vendéglőben történt verekedés során a fiát, ifj. Nagy Sándort agyonszúrta. A kés átvágta az ütőeret. A törvényszék előtt két tanu tett olyan vallomást, hogy az apa a verekedés evhében tévedésből a saját fia nyakát szúrta át.

Dr Ökrös Sándor törvényszéki orvosszakértő és több tanu vallomása alapján azonban megállapították, hogy nem az apa kése ta-

lálta el a legényt, hanem a nagy bicskázásban más döfte kését ifj. Nagy Sándor nyakába.

A debreceni törvényszék közel száz tanut hallgatott kine-átif száz tanut kérdezett meg annak idején a bűnügyben és felmentette az apát a vád alól. A debreceni tábla előtt dr Futó Imre védő hivatkozott a mentő tanukra, magának az elhalt legénynek a halálos ágyán tett vallomására és kérte a vádlott felmentését. A tábla Boronkay tanácsa helybenhagyta a felmentő ítéletet.

— **Bukarestbe szállították Lengyelország aranyállományát** Bukarestből jelentik. A lengyel kincstár aranyát szállító tizennégy tehérgépkocsi egyhetri csernovici időzés után ma este Bukarestbe érkezett. Az értékes szállítmányt a Román Nemzeti Bank páncélszekrényeiben zárták el. (MTI.)

— **Csomagolás közben összevágta kezét egy törött üveg** Tene Zoltán 21 éves kifutó, Ruyter uca 44. szám alatti lakosnak a mentők kötvették be sebt.

— **Agyonszűtötte a villamos áram.** Budapestn a Csengeri-utca 39. számú házban Bigner Béla 25 éves üvegfüvősegédet kedden délután véletlenül megütötte a 10,000 voltos villamos áram. A szerencsétlen ember szempillantás alatt szörnyethalt. Holttestét a bonctani intézetbe szállították.

— **Frontharcosok figyelmébe!** Ma, csütörtökön este 7 órai kezdettel, otthonhelyiségünkben, rendes havi tagértekezletet tartunk. Ellenőrség.

1939 IX. 28. — 7. oldal.

— **Gábor Magda okl. tanárnő,** francia német nyelvtanítását megkezdte, püspöki palota, I. kapu. II. em. 5.

— **Brassóban havazott.** A Predealon és Brassóban kedden egész nap havazott, a hó azonban csak a hegyek arnyékos helyein maradt meg.

— **Hatalmas tűz pusztított Glasgowban.** Egy nagy raktár, melyben juta és viasz volt felhalmozva, leégett. A kár több ezer font sterling.

SPORT

Vasárnap Debrecenben a vasútas pályán válogatott labdarugómérkőzés lesz Észak—Kelet válogatott gárdája játszik a Szent Korona Kupáért. Ugy a nagy, mint az ifjúsági válogatott mérkőzések is az együttes eredmény dönti el, melyik kerület jut tovább, tehát mind a két mérkőzés fontos.

A nagy válogatásban annyi a változás, hogy Zádor balszélső nem tud játszani, helyette Hajlik (Rusj) játszik. Így Kelet csapatában hat ungvári ruszin játékos, három DVSC, egy nyíregyházi és egy munkácsi játékos szerepel, míg Észak csapatában nyolc diósgyőri és három salgótarjáni. Nagy küzdelem lesz.

Kelet válogatott csapata így áll fel: Sándor Mátészalkai VTE, Juhász Nyitray DVSC, Pócsi Tégláskert, Tömösváry DMTE, Elekes PMÁV, Szűcs DVSC, B. Nagy PMÁV, Bakai PMÁV, Béres DVSC. — Tartalék: Ellischer Tégláskert, Kálmán Tégláskert, Ötvös Vargakert. — Észak ifjúsági gárdája nagyon erős, ellene csak nagyon jó játékkal lehet eredményt elérni.

Keleten több bajnoki mérkőzés is lesz vasárnap, Debrecenben: DEAC—dohánygyár, vezetői: Farkas, Derecske D Move—Hajdúszoboszlói SE: Réday. Nyíregyháza NyKISE—NyVSC: Bán-sági, Karcag K Move—Balmazújvárosi SE: Kovács L.

Közgazdaság

TERMÉNYTÖZSDE

Határidőpiac: rozs októberre 14.15. 14.38, zárlat 14.38—14.39. Márciusra: 15.65, 15.55, zárlat 15.55—15.57.

Készárúpiac: búza tiszavidéki felső tiszai, duna-tiszaközi, fejmegyei, dunántúli, kisaloldali 77 kg 19.80—19.95. 78 kg 20.00—20.15, 79 kg 20.20—20.35 80 kg 20.30—20.45, rozs pestvidéki 14.05—14.15, rozs más 14.20—14.40 — takarmányárpa elsőrendű 16.00—17.00 középminőségű 16.30—16.50, sörárpa kiváló 21.00—22.00, prima 19.50—20.50, sörárpa 19.00—19.50, zab elsőrendű 19.15—19.40, középminőségű 19.00—19.10, tengeri 18.80—19.00, korpa 13.40—13.60, 8-as liszt 15.75—16.25 pengő mázsánként.

SERTÉSVÁSÁR. A szerdán tartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak összesen 1577 darab sertést. A vásári állományból angol hússertésfelhajtás 577 darab volt. Az irányszat változatlan. Árak: uradalmi zsírsertés 340 kilón felül 113—115 fillér, I. szedett 107—110 fillér, III. 88—94 fillér, I. angol sonkasertés 98—101 fillér, II. 90—97 fillér kilónként élőszűlyban.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK: Búza mázsája 18.60—19.00 pengő, rozs 12.60—13.00 P, árpa 16.50—17.00 P, zab 18., tengeri szemes 6 17.30—17.60 P, tengeri csöves új 9.00—9.50 P, lucerna 7.50—9.50 P, széna 5.50 P, lóhere 8.00 tők 2.40—2.50 P mázsánként.

HIRDETMEY. Debrecen sz. kir. város törzsgyűlése 2 darab meddő, 2 darab fias, illetőleg vemhes tehén, 2 tavalyi úszóborjú, 5 idei borjú és 1 darab 2 éves bikaborjú, folyó évi okt. hó 3-án, délelőtt 9 órakor a Baromvásártéren nyilvános árverés útján eladásra kerül. — Debrecen. 1939 évi szept. hó 27. Gazdasági tanácsnok.

Oktober 15-ig be kell jelenteni az értelmiségi alkalmazottakat

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága, mint elsőfokú iparhatóság közli, hogy minden munkaadó, aki üzletében, üzemében bármilyen egyéb vállalkozásában értelmiségi munkakörű alkalmazottat, (alkalmazottakat) foglalkoztat, köteles az 1939 évi június hó 30-án szolgálatában állott ilyen alkalmazottait és azoknak illetményeit, (pénzben, természetben, vagy egyéb adott mindennemű juttatásokat) az 1939 évi október hó 15. napjáig az V. számú minta szerint bejelenteni. A bejelentés közvetlenül az értelmiségi munkakörű ügyeinek kormánybiztosa, Budapest, Klotild ucca 10. C) címre küldendő.

Az olyan munkaadó, aki üzletet, — üzemet, vagy egyéb kereső foglalkozást az 1939 évi június hó 30. napja után kezd, vagy értelmiségi munkakörű alkalmazottat csak az 1939 évi június hó 30. napját követő időtől kezdve foglalkoztat, ugyancsak 1939 évi október hó 15-ig, illetőleg az üzlet, vagy üzem, vagy egyéb vállalkozás megkezdésétől számított 15. napon belül ugyanezt a bejelentést kell megtennie azzal az elteréssel, hogy az adatokat az üzlet, az üzem, vagy kereső foglalkozás megkezdésének időpontjára vonatkoztatva kell bejelenteni és ezt az időpontot a bejelentésben külön fel kell tüntetni. Az olyan munkaadó, aki kereső foglalkozását az 1939 évi június hó 30. napja előtt már folytatta és a 4350—1938 M. E. számú rendelet 10. paragrafusában elrendelt bejelentést nem tette meg, illetőleg eddig bejelentésre kötelezve még nem volt, köteles az első bekezdésben megállapított bejelentésen felül — az V. számú minta szerint külön íven bejelenteni azokat az értelmiségi munkakörű munkavál-

lálókat, akiket az 1938 évi március hó 1. napján, illetőleg, ha a kereső foglalkozását eme nap után kezdte meg, a megkezdés napján foglalkoztatott.

Az első és harmadik bekezdésben meghatározott bejelentésben nyilatkoznia kell a munkaadónak arra a körülményre is, hogy a közszállítások az 1936—38. években lebonyolított forgalmának egyötödét elérték-e. Ha a munkaadó egyes kifizetett összegeket bizalmas kiadásokként jelöli meg, — akkor a bejelentésben a vállalat bruttó forgalmának összegét is fel kell tüntetni.

A bejelentésnek fel kell tüntetnie a vállalat nevét (céget), munkakörét (üzletkört). A vállalat tulajdonosának, illetőleg annak, aki egyéb kereső foglalkozást folytat, ha természetes személy, az illetményekre vonatkozó rovatok kivételével, a kimutatást saját személyét illetően is ki kell töltenie.

Értelmiségi munkavállalók alkalmazó minden munkaadó köteles az értelmiség munkakörben foglalkoztatott alkalmazottainak személyében, munka körben és illetményeiben beállott minden változtatásokat az V. számú minta szerint az 1939 évi július hó 1. napjától az 1939 évi december hó 31. napjáig terjedő felévre vonatkozóan az 1940. évi január hó 31. napjáig, azontúl pedig felévenként a január hó 1. napjától június hó 30. napjáig terjedő felévre július hó 31. napjáig, július hó 1. napjától december hó 31. napjáig terjedő felévre pedig január hó 31. napjáig bejelenteni.

A bejelentésekhez a szükségelt nyomtatványok a 7720/1939. M. E. sz. rendelet mellékletét képező V. és VI. számú lapváltozásai kimutatás, illetve személyi lap a városi számvevőségénel, (10—10 fillérért) városháza, I. em. kapható. — Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága, mint elsőfokú iparhatóság.

1kg csodaszép 58 fill.
őszi barack 20 dgr-os
Gödény csemegeüzlet
 Csapó u. 7. Szilágyság mellett. Régi helyén

Veszek bútort, zálogjegyet, varrógépet, — írodaberendezést, mindenféle ingóságokat. — Hívásra jövök. Csapó u. 16. szám. 325 11. 27.

Élelmiszer, ital

Tokaji borozóba kitűnő fajborok érkeztek. Öt-éves, zamatos, literje 1 pengő. Vár u. 2. 30 10 2

Alma, körte, kézzel szedett, kapható Diófa u. 15. sz. Megtekinthető 10 4 óráig. 301

Teljes ellátás

Kellemes lakás, fiuomkoszt a Hungaria panzióban, szobák napokra és hónapszámra, Ferenc József út 59. telefon: 23-39. 800 vv

Oktatas

Még néhány zongora-tanítványt vállalok, házhoz járok. Levélcím: „Enektanár 9-es postahivatal”. 279

Ösztöndíjas bölcsész német-angol nyelvet tanít középiskolásoknak, kollegium, tanárképző. 389

Iars

Iparigazolvánnyal rendelkező szabó, társnak, vagy alkalmazottnak is ajánlkozik, vidékre is. Csokonai u. 50. 368

Járművek

Üzemképes, négyszemélyes „Ford” autó eladó. 250 pengőért. Megtekinthető: Péterfia u. 48. Tóthnénél. 191 vv

Hangszer

Zongora, modern, keresztbúros, olcsón eladó, vagy bérbeadó Csapó 16. keresztépület 356

Tüzelő anyagok

Barcikai, mizerfai, s kondói, királdi szenek, mindenfajta tűzifa, — Weinstock fatelepen kis állomás. 340 10. 27

Tűzfűtő, szemet vásároljon legoesebb napiáron Vágó József tűzifa, szén kereskedőnél, „Margit-fürdő” mellett, telefon: 20-24. sz. 1080 vv.

Elveszett

Selyem pincsikutya elveszett. Megtaláló 5 mázsa tüzelőt kap. Vendég u. 70. sz. 379

Ingóság eladás

Eladó 1 darab elsőszoba szekrény, 1 sötétszürke férfi felöltő, Mester u. 43. sz. 360

Eladó szép átmeneti és télikabát, vékony alakra, Rákosi Jenő u. 6. II. e. 3 a. 378

Varrógép, táskairógép, tükör, ebédlőbutor, vitrin, kályha, kecsibunda előszobafal, Cimbalm, üzletipult, íróasztal, rádió eladó. Csapó 16. 356

Atadó üzlet

Péksütőde, külsőségen, nagy forgalom, lakással külön 500 pengő bérjövedelem, eladó. Deseő, Piac 66. 361

Kiadó egyszobás

Elegáns uccai szoba különbejáratú, bútor nélküli kiadó. Rákosi Jenő u. 5. II. 10. 394

Kiadó 3 szobás

Háromszobás uccai em. komfortos lakás, novemberre kiadó. Szent Anna u. 29. 370

Kiadó 3 szobás lakás, fürdőszobával, mellék-helyiségekkel november 1-re. Varga u. 30. 391

Kiadó nagylakás

Négyszobás, emeleti modern lakás, parkettes, november elsejére kiadó. Károly Ferenc József út 23. Megtekinthető: d. e. 10—12 óráig, d. u. 3—5-ig. 1757 vv

Kiadó novemberre ötszobás uccai komfortos s kétszobás udvari komfortos, fürdőszobás lakások, Rákóczi u. 11., Gyarmathynál. 152

Kiadó uccai ötszobás, kényelmes (nem modern) lakás. Széchenyi u. 14. sz. 396

Lakást keres

Oktober 1-re keresek központban csinosan bútorozott különbejáratú szobát, fürdőszobával előnyben. Ertekezni: Szilági ügyvédi iroda, Deák Ferenc u. 13. sz. 362

Butorozott szoba

Különbejáratú kifogástalan, tiszta butorozott szoba azonnal kiadó Jókai u. 27. 373

Különbejáratú butorozott szoba 1—2 személynek kiadó. Miklós u. 21. 398

Uccai különbejáratú butorozott szoba azonnal kiadó, Csillag u. 110. sz. 397

Elegáns butorozott szoba kiadó. Megtekinthető: egész nap. Hüvelyes u. 7. 384

Uccai butorozott szoba, október 1-ére kiadó, Simonffy u. 15. 390

Egy különbejáratú butorozott szoba kiadó, Szappanos u. 18. 402

Különbejáratú csinosan butorozott szoba, okt. 1-ére kiadó, József kir. herceg u. 11. 399

Elveszett

Selyem pincsikutya elveszett. Megtaláló 5 mázsa tüzelőt kap. Vendég u. 70. sz. 379

Ingóság eladás

Eladó 1 darab elsőszoba szekrény, 1 sötétszürke férfi felöltő, Mester u. 43. sz. 360

Eladó szép átmeneti és télikabát, vékony alakra, Rákosi Jenő u. 6. II. e. 3 a. 378

Varrógép, táskairógép, tükör, ebédlőbutor, vitrin, kályha, kecsibunda előszobafal, Cimbalm, üzletipult, íróasztal, rádió eladó. Csapó 16. 356

Kitűnő állapotban levő kétszemélyes „Fiat Bacteria” autó eladó. Szoboszlaynál, Széchenyi u. 24. sz. 1216 vv

Salgótarján, teremfülé, sére alkalmas jókarban levő kályha eladó. Cím a kiadóban. 389 vv.

Ingóságvétel

Zálogéduat, látesőveket, alpakka étkészleteket, régi bútorokat, régiségeket, legmagasabb áron vásárol Ingóság-közvetítő, püspöki palota, telefon: 11-99.

Ingatlan iroda

Házak, földet, házhelyet szőlőt, mindenféle ingatlant legoesebben vásárolhat Nagy Sándor ingatlanirodájában. Csapó u. 27. 797 10. 30

Gazd. eszközök

Boroshordó, új és használt, dézsák s szüretelő edények nagy választékban. Nyil u. 16. 313

Boroshordó, kisebb-nagyobb eladó. Czegléd u. 22. sz. 401

Gazd. termények

Sütőtök, nagyobb tételben is eladó. Érdeklődni: Löcsei, Rákosi Jenő u. 8. sz. 385

Eladó házhely

Homokkertben, Leininger út mentén, remek, ezerkétszázpengős parcellák, lakberlekedésre is. Svetits-palota. V-ik emelet, harmadik ajtó, 1—2 óráig. 291

Földbérlet

Hosszupályi községben fekvő 193 kat. hold homokbirtok, 9 hold dohánytermelési engedély s megfelelő gazdasági épületekkel kiadó. Ertekezhetni: Csapó u. 21., ügyvédi iroda. 327

Eladó föld

Eladó Hajdúszoboszlón a Déli Tilalmason 54 k. hold tanácsföld. Czegléd Lajos, H-Szoboszló Rákóczi u. 74. 591 vv.

Öt hold gyümölcsös épülettel, állomás mellett (két darabban is) eladó. Löcsei, Rákosi Jenő ucca 8. 1834 10. 1

Mási parcellázásból 10, vagy 16 hold föld, kedvező fizetési feltételekkel átvehető. Az első részlet be van fizetve. Cím a kiadóban. 357

Eladó állatok

Eladó 50 liba, sütt. és takarmánytök. Polgártanya, Diószegi út. 373

Szerkesztőnő felolós: PALFI JÓZSEF
 Kiadóérti felolós: IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató
 Kiadja és nyomja a TISZANTULI KÖNYV- és LAPKIADO RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 Felolós nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY

APRÓHIRDETÉSEK

Férfi alkalmazás

Ügyes kifutófiú felvétetik, Csapos fűszeres Csapó u. 4. 403

Jómunkás szabóságédel felvesz Keményfy, Miklós u. 2. 377

Kifutófiú, 16—17 éves, kerékpárral azonnal felvétetik, Vendég u. 1. sz. 1076

Külfúráshoz egy ember felvétetik. Jelentkezni seggel 8 óráig. Nyil u. 117. sz. 395

Cipészegéd felvétetik, vegyes munkára, István út 15. 380

Fodrászegédel, fiatal, jómunkást állandóra felvesz Baksa fodrász. Bethlen u. 29. 386

Allást keres férfi

Vidéki fűszerkereskedő segéd állást keres. H-Szoboszló. Rác Károly Dankó u. 12. 376

Kereskedelemben jártas fiatalember 200 P óvadékkal bármilyen állást elfoglal. Rác Károly, H-Szoboszló. Dankó u. 12. sz. 375

Női alkalmazás

Hölgyfodrászkisasszony felvétetik, magas fizetéssel, Hatvan u. 15. sz. Bíró. 375

Gyermekkertésznőt keresek délelőttre. Jelentkezni: 10—11-ig, lebet. Batthyány u. 17 15. 381

Tisztviselőnőt felveszek cím a kiadóban. 383

Suche deutsches Fräulein für Vormittag, Besprechung von 10—11. Batthyány-Gasse 17. I. e. 5. 382

Allást keres nő

Házvezetőnőnek elmenne középkorú öz. aszszony, magánoshoz Péterfia u. 29. sz. házmesster. 1075

32 éves, keresztény nő, házvezetőnő, vagy beteg mellé gondozónőnek ajánlkozik. Cím a kiadóban. 369

Pénztárkezelésre kereskedelmi végzett komoly nő ajánlkozik. Cím a kiadóban. 359

Háztartási alkalm.

Mindenestőzőnőt elsejére felveszek, dr Gellmann, Széchenyi u. 25. emelet. 367

Bejárónőt, megbízható alkalmaz elsőjére idős házaspár, Magoss Gy-tér 17. sz. 366

Egyszerű, dolgozó lányka, bejárónak felvétetik. Ugyanott szilva kapható, Széchenyi 74. 365

Magános úriasszony keres elsőjére teljesen megbízható jobb lányt, bentlakónak, parkettes lakásba. Kossuth ucca 29. sz. 358

Bejárónő felvétetik 1-re Oláh Károly u. 57. 348

Gyermekszertő jó bizonyítványú szobaleányt október 1-ére felveszek. Simonffy u. 7. III. 343

Bejárónőt, jó bizonyítvánnyal felveszek. Rákosi Jenő u. 5 II. 10 393

Bejárónő félnapra felvétetik, OTI bérház, II. em. 9. 392

Képzett segédleányt felvesz Benedek-szalón, Batthyány u. 1. 403

Mindenestőzőnőt hosszabb bizonyítvánnyal felveszek, Széchenyi u. 6. papírkereskedés, 387

Ajánlat

Bundát és mindennemű szűcsmunkát legsebben készit Katona Vilmos szűcs. Simonffy u. 2. szám. 1949 10. 19

Ciánóztasson bizalommal a „Csala” ciánózó vállalattal, Rákóczi u. 9. sz., telefon 14-27 sz. 1131 11. 20

Poloskairtást ciángázzal lakások átvizsgálását felolósággal vállalja Kiss ciánózó vállalat, Kigyó u. 5. sz. 1134 11. 5.

Grafológusnő tökéletes analízist nyujt az érdeklődőknek. Fogad: Széchenyi ucca 43. 271

Egyenruhák kaphatók, bizományba vállalok, Tegdes szabó, püspöki p. Déri sarok. 2. 10. 21

Figyelem! Olcsó végki-árúsfítás héttől Alföldi bontásból kikertülő összes anyagokban. 225

Kereslet

Aranyórát, láncot, briliánsgyűrűt, vagy ezekről zálogjegyet megvenék. Miklós u. 13. 35 22